No 1971 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5,00; voor de buitensteden f 6,00; franko door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau der COURANT.

DINSDAG, 18 OKTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 17 Oktober.

[illegible] eenige verslagen, door kommissiën van rapporteurs over verschillende hoofdstukken der begrooting gemaakt, in het licht verschenen. Wij zullen daarvan den inhoud in eenige regels trachten mede te deelen.

Over het derde hoofdstuk, Buitenlandsche Zaken, hebben verslag uitgebragt de heeren Elout van Soeterwoude, [illegible], Storm van 's Gravensande, Strens en Gevers van Endegeest.

In het algemeen heeft men bij onderscheidene hoofdstukken geklaagd over de dorheid der memoriën van toelichting, men had ze meer beteekenend gewenscht, vooral ook die der Buitenlandsche Zaken, waarin men niets dan cijfers ontmoet. Men wilde eenige beschouwingen over 'tgeen in onze zendingen in het buitenland verrigt wordt; waarom sommigen niet, anderen wel waren aangesteld, en waarom eindelijk eenige onzer buitenlandsche agenten bij meer dan eene mogendheid waren geakkrediteerd. De wensch is billijk, mits men onder de eerste vordering niet verstaat, dat de minister jaarlijks een betoog zal moeten leveren over het nut, dat de diplomatie in de wereld in het algemeen, en voor Nederland in het bijzonder kan aanbrengen. Wil men een verslag van de goede diensten onzer diplomaten? Het zal uitmuntend kunnen werken, om aan onze agenten eenige meerdere belangstelling voor handel, nijverheid, kunst en wetenschap in te boezemen, dan zij tot dusverre schijnen te hebben aan den dag gelegd. Maar al te [illegible] geweest, dat [illegible] zich [illegible] de hoofdbelangen van Nederland, den handel en de nijverheid, niet al te veel liet gelegen liggen. De billijkheid vordert evenwel te erkennen, dat men in de laatste jaren daarin verbetering heeft trachten aan te brengen. Intusschen, het blijft zaak daaraan de hand te houden, en uit dien hoofde achten wij het nuttig, dat onze diplomatieke agenten een spoorslag tot ijver zouden vinden in het jaarlijks openbaar maken van hunne verrigtingen.

Ook Limburg met betrekking tot den Duitschen Bond is, ofschoon slechts in eene sektie, besproken. Men heeft gevraagd of er ook eenige verandering met opzigt tot die betrekking heeft plaats gehad en of de regering het [illegible], dat in 't vervolg die betrekkingen op eene voor Nederland meer dienstige wijze zouden kunnen worden geregeld. Wij weten natuurlijk niet met welke verwachtingen de regering zich vleit. Wat ons betreft, wij meenen dat er geen de minste kans bestaat, vooral niet thans, in den toestand waarin Europa verkeert, om de betrekkingen van Limburg met Duitschland naar onze verlangens te wijzigen. Wij vinden vermelde vraag in het rapport tamelijk onnoozel. Maar zij is dan ook slechts in eene enkele sektie gedaan.

Eindelijk heeft men er op gewezen, hoe onze Rijnspoorweg de Pruissische grenzen zou kunnen hebben bereikt [illegible] dat de Pruissische onze grenzen zouden zijn genaderd. Men verwacht van de regering dat zij er krachtig op zal aandringen om dit gevaar te voorkomen, omdat de tusschen ons en Pruissen gesloten overeenkomst daartoe het middel aan de hand geeft.

Verder heeft men gewaarschuwd tegen de strekking tot vermeerdering der uitgaven, die men in dit departement meende te bespeuren. Men had daar namelijk de traktementen verhoogd én het personeel vermeerderd.

Eindelijk meenen wij te moeten aanstippen, dat »vrij algemeen de vraag gedaan is" of na de regeling van het R. K. kerkgenootschap hier te lande, onze staatkundige betrekkingen met het Hof van Rome wel van dien aard zijn, dat het noodzakelijk kan worden geacht onzen Staat aan dat Hof door eenen gezant te doen vertegenwoordigen. Andere leden achtteden dit nu en voor de toekomst noodig. Maar ook de meeste van deze meenden dat de gezant niet voortdurend te Rome, maar meer bepaald te Turijn moest resideeren, nu eenmaal de missiën van Rome en Turijn waren vereenigd, omdat onze handelsbetrekkingen met Sardinië steeds toenemende waren en groot gewigt erlangden. Enkele leden evenwel wilden ten aanzien der rezidentie niets veranderd hebben. Eindelijk, onafhankelijk van al deze beschouwingen, werd vrij algemeen gevraagd of welligt ook de diplomaat, die tot nu toe onze belangen te Rome en te Turijn voorstaat, wegens zijnen klimmenden leeftijd, of om andere redenen, minder goed berekend is voor zijne dubbele taak dan te voren.

Wij kunnen het niet ontveinzen, dat deze vraag weinig overeenkomt met de beginselen der »tegenovergestelde rigting," die het koninklijk gezag moet handhaven. Wie benoemt de hoofden van missiën? Is het niet de Koning? Is de Kamer geregtigd zich daarin te mengen? Waar blijft dan het koninklijk prerogatief? Wat men nu in zeer onbestemde woorden omtrent den heer Liedekerke vraagt, dat kan, als de regel eens is aangenomen, omtrent alle ambtenaren gedaan worden. Men kan dat uitstrekken tot de hoofdofficieren van het leger en van de marine, tot de kommissarissen des Konings, tot de Staatsraden, enz. Wij zijn zeer begeerig het antwoord der regering op deze vraag der sektiën te vernemen.

Wat eindelijk de missie van Rome betreft, wij zouden het betreuren zoo zij werd opgeheven, of zoo de rezidentie naar Turijn verplaatst werd. Wij zeggen dat niet in het belang van ons kerkgenootschap; wij verlangen zulks in het belang van het land. Er is geene mogendheid in Europa, die niet het gewigt gevoelt der zedelijke kracht in de wereld van den Pauselijken Stoel. Allen verlangen daarom te Rome te zijn vertegenwoordigd. En het is in het welbegrepen belang van die mogendheden, waaraan onze belangen niet vreemd zijn.

Het verslag over hoofdstuk IV (het Departement van Justitie) is opgemaakt door dezelfde heeren, die over het voorgaande hoofdstuk rapport hebben uitgebragt.

Wij vernemen hier dezelfde klagt over de dorheid der memorie van toelichting. Men had verlangd mededeelingen over het gevangeniswezen, over de werking van het cellulair stelsel, en over de uitkomsten der geregtelijke statistiek; een verslag over de werking der wetten in 't algemeen, over de voorgenomene verbeteringen in de wetgeving, en meer bijzonder over den stand der politie zouden gewenscht zijn geweest. — Wij kunnen niet ontveinzen, dat al zulke opgaven wenschelijk zijn; maar wij zien niet, dat de plaats daarvoor in eene memorie van toelichting bij de begrooting te pas komt.

Veel kritiek is gevallen op de benoeming der Staatskommissie bij besluit van 24 Sept. 1853. Men achtte haar onnoodig en veeleer schadelijk dan voordeelig.

Eene spoedige invoering van een nieuw strafwetboek durfde men niet hopen; daarom waren verscheidene leden er op bedacht of niet door partieele verbeteringen bestaande leemten konden worden aangevuld.

Ook de militaire strafwetgeving en regtspleging vragen voorziening. Kan daartoe al niet onmiddellijk worden overgegaan, men moest dan toch een einde maken aan de tegenwoordige kostbare en weinig doeltreffende inrigting [illegible] telijke verordeningen omtrent [illegible] koopvaardijschepen, en over den slechten toestand der politie, vooral in sommige grensprovinciën. Vele leden meenden, dat voor de politie noodig was de inrigting der marechaussés, die thans slechts in drie provinciën bestaat, voor het gansche rijk uit te breiden.

Wij stippen nog aan den wensch tot spoedige afschaffing der oudere wetten van vreemden oorsprong, en eindigen ons overzigt met de klagt: 1°. dat art. 2 van dit hoofdstuk de uitgaven van het departement verhoogt, zonder dat de noodzakelijkheid daarvan blijkt, en 2°. dat er zoo vele substituut-officier-plaatsen vakant blijven, hetgeen men onder vele opzigten zeer schadelijk acht.

Ook over hoofdstuk V, Binnenlandsche Zaken, is door bovengenoemde rapporteurs verslag uitgebragt. Vooreerst geldt ook hier weer de klagt, dat in de memorie van toelichting geen spraak is over de hoogere belangen der natie, maar alleen over nieuwe te ondernemen openbare werken.

Door verscheidene leden werd aangedrongen op de onverwijlde verbetering, in de tot stand gebragte organieke wetten noodzakelijk bevonden. [illegible] daarbij bepaaldelijk op de kieswet, ten einde te [illegible], dat geen fiktieve kiezers zouden kunnen optreden.

In twee afdeelingen is ernstig beraadslaagd over de sommen besteed aan de rivierwerken. Men achtte die te groot en wilde die liever over eenige jaren verdeelen. Men wees daarbij op het verschil dat in andere punten der begrooting werd opgemerkt, b. v. het onderwijs dat slechts voor f 10,000 was verhoogd, terwijl het cijfer voor kunsten en wetenschappen was verminderd.

Eenige leden hebben aanmerking gemaakt, dat niet alle vermoedelijke uitgaven op de begrooting voorkomen: b. v. wordt daar de bijdrage voor den Rijnspoorweg gemist. Zoo ook het Noord-Brabandsche uitwateringskanaal, als ten minste de tegenwoordige regering daarover dacht als de vorige; maar daarentegen meenden, en te regt, andere leden dat de uitgaven van dit laatste werk in eene speciale wet moesten worden aangevraagd.

Men is vrij algemeen terug gekomen op het telken jare geuit verlangen, dat, zoo eene algemeene herziening der wet op de nationale militie niet nabij is, de bestaande wet ten minste met art. 181 der Grondwet in overeenstemming worde gebragt. Daarbij is er in eene afdeeling aangedrongen op de herziening van de wet op de schutterijen.

Tevens is gevraagd of de medische politie ook niet bij gedeelten zou kunnen worden verbeterd.

Bij de afdeeling: *onderwijs*, is ter sprake gebragt het besluit van 4 Augustus 1853, dat door verscheidene leden is afgekeurd.

Enkele leden wenschten gevraagd te hebben of bij de benoeming van hoogleeraren in de godgeleerdheid aan de hoogescholen werd gelet op de *verschillende rigtingen* in het hervormd kerkgenootschap hier te lande. Andere leden meenden dat zulke overwegingen bij de benoeming van hoogleeraren niet mogten gelden.

Bij de afdeeling *kunsten en wetenschappen* is niet [illegible] alle regt geklaagd, dat daarvoor te weinig wordt uitgetrokken. Met der daad, zij zijn verwaarloosd van regeringswege.

Bij de afdeeling *telegrafie* hebben eenige leden bezwaar gevonden in de aanschrijving der regering aan de gemeenten gedaan, dat zij aan de plaatsen, waarover de groote lijnen loopen eerst dan een station zal verleenen, als er uitzigt bestaat, dat het station zijne onkosten zal goed maken. Daartegen roerde men aan, dat de telegraaf eene rijks-instelling is, die moet worden beschouwd, als eene tweede postlijn, die zoo wel voor de regering als voor de gemeenten van belang is.

Eindelijk bij de afdeeling *jagt en visscherij* is aangedrongen op de wijziging der ingevoerde strafbepalingen, die onvoldoende zijn.

Het verslag over hoofdstuk VI, Hervormde Eeredienst, is opgemaakt door de heeren rapporteurs Wintgens, van Voorst, van Deinse, van Hoëvell en de Brauw.

In de eerste plaats had men zich te leur gesteld gevoeld in het gemis van opgaven der gronden, waarop volgens de regering de noodzakelijkheid berust om aan het hoofd van het departement der Hervormde Eeredienst wederom eenen afzonderlijken minister te plaatsen. Eene bloote aanvoering dat de noodzakelijkheid *erkend* is, en eene feitelijke beslissing door het uittrekken van eene som van f 8000 op de begrooting voor het traktement des ministers, was al wat hieromtrent werd gegeven.

Ook omtrent de herhaaldelijk besprokene *réserves*, welke, volgens sommigen, met de thans aangenomene bepalingen niet wel overeen zijn te brengen, werd van de regering eenige inlichting verlangd.

Evenzoo werd de wensch te kennen gegeven om te mogen vernemen wat de meening der regering is met betrekking tot de kollatie-regten. Enkele leden wenschten meer bepaald het gevoelen van de regering te mogen weten over de verhouding van de kerk tot het hooger onderwijs, en den invloed, welken zij kan geacht worden op de keuze der hoogleeraren in de godsdienstige wetenschappen te moeten uitoefenen.

Ook de meerdere of mindere wenschelijkheid of doelmatigheid om aan de leeraren der afgescheidene kerkgenootschappen uit 's Lands middelen bezoldigingen toe te kennen, was in de memorie van toelichting met volkomen stilzwijgen voorbijgegaan. Enkele leden hadden hierover evenwel gaarne de zienswijze der Regering vernomen.

Over hoofdstuk VII, departement van R. K. Eeredienst, is verslag uitgebragt door de heeren: Wintgens, van Nispen van Sevenaer, Bots, Strens en de Brauw.

Terwijl eenige leden niet vreemd waren van het denkbeeld, dat de artikelen van de IIde afdeeling van dit hoofdstuk niet *voor memorie* hadden behoeven te worden uitgetrokken, waren er anderen, die de redenen, welke de regering daartoe schenen te hebben geleid, moesten billijken. Allen vereenigden zich echter in het uiten van den wensch, dat de omstandigheden, die tot het voorloopig uittrekken der bedoelde posten *voor memorie* aanleiding hebben gegeven, spoedig uit den weg mogten worden geruimd; zoodat de invulling der benoodigde geldsommen nog mogt kunnen plaats hebben, vóór de Staatsbegrooting voor 1854 in de Tweede Kamer aan de openbare beraadslaging wierd onderworpen.

Naar aanleiding van artikel 1 van dit hoofdstuk der begrooting is in al de afdeelingen het vraagstuk ter sprake gekomen, of het goed en nuttig ware, dat aan het hoofd van elk der beide departementen van Eeredienst een afzonderlijk minister wierd gesteld. Er heerschte daarover verschil van gevoelen. Aan de eene zijde beweerde men, dat het in verband met het beginsel der afscheiding van Kerk en Staat niet verkieslijk was, dat er afzonderlijke ministers van Eeredienst bleven bestaan, ook omdat daaruit ligt meerdere bemoeijenis van den Staat met bloot-kerkelijke zaken kon voortspruiten, dan wenschelijk moest worden geacht. Daartegen voerde men aan, dat wat er ook van de geheele afscheiding van kerk en Staat zijn mogt, toch nooit zou kunnen beweerd worden, dat de Staat omtrent de kerkgenootschappen geheel onverschillig moest blijven; dat altijd zekere band zou blijven bestaan; en dat, dit aangenomen, het nuttig moest worden geacht, dat bij strijd van belangen het hoofd van het betrokken departement van Eeredienst als bemiddelend kon optreden. Men voegde er nog bij, dat, zonder dat de afzonderlijke departementen van Eeredienst bleven bestaan, de bezuiniging, die uit het niet vervullen van de betrekking van minister voortvloeide, van luttel belang was; terwijl het opdragen der waarneming van een departement van Eeredienst aan een ander minister aanleiding gaf tot moeijelijkheid en strijd en 's Konings keuze van hoofden der departementen van algemeen bestuur te zeer belemmerde. Er waren leden, naar wier gevoelen het bestaan van een afzonderlijk minister van Roomsch-Katholieke Eeredienst in het afgetrokkene misschien minder noodzakelijk, maar onder de tegenwoordige omstandigheden zeker wenschelijk was; en die dan ook zich voor het vervolg niet door hunne thans geuite zienswijze gebonden wilden geacht hebben. Eindelijk waren er, die met opzigt tot dit punt nader met de denkwijze der regering bekend wenschten te worden gemaakt.

Bij artikel 7 van dit hoofdstuk is door eenige leden de opmerking gemaakt, dat de redenen, die tot het niet-uittrekken der cijfers van de andere artikelen hadden geleid, met opzigt tot *onveranderlijke kompetentien* niet schenen te kunnen gelden. Men vroeg of het hier geene uitbetalingen gold, die, als lasten op door den Staat verkregene goederen, onder alle omstandigheden moesten worden uitbetaald.

Daar zijn er die beweeren, dat er ook onder onze staatslieden wel zoodanige zich bevinden, op welken met volle regt het woord van Talleyrand mag toegepast worden, dat, zoo zij spreken, zij dit doen om de waarheid te verbergen. Of de schrijver, die het onderstaande artikeltje in de half-officieele *Amsterdamsche* heeft doen opnemen, al dan niet tot de kategorie dier lieden behoort, mogen onze lezers oordeelen, nadat zij daarin zullen hebben kennis genomen. Men vindt daar:

»Het moet zeker aan gebrek aan stof zijn toe te schrijven, dat sommige dagbladen nog niet ophouden te redekavelen over, en de ongerijmdste gevolgtrekkingen te putten uit het jongste kortstondig verblijf hier te lande van den heer Gericke. Is dit het geval, dan nog blijft hun gedrag, zoo al niet laakbaar, dan toch zeker hoogst bespottelijk. Aan een van beide toch moet men hier denken: of aan opzettelijke kwade trouw, om tegen beter weten aan eene doodeenvoudige en zeer gewone handelwijs eene geheel verkeerde uitlegging te geven, of wel aan [illegible] onkunde en volstrekt gemis van kennis der zaak, waarover men met zooveel ophef spreekt en oordeelt. Gaarne willende aannemen, dat niet het eerste, maar het laatste op de bedoelde schrijvers van toepassing is, zij ter hunner onderrigting gezegd, dat er dit jaar niets minder noch meer is geschied, dan, zoo als een ieder weet (behalve, zoo als het schijnt, de bedoelde schrijvers), ieder jaar geschied is, zoolang onze regering bij het Belgische gouvernement een vertegenwoordiger heeft. Telken jare bij gelegenheid der zoogenaamde September-feesten verwijderde zich de Nederlandsche gezant. Aan niemand is het, noch hier noch daar te lande, tot dusverre immer in de gedachte gekomen, daarin iets buitengewoons te vinden, want ieder begrijpt, dat dit niets anders is dan eene diplomatieke handelwijs, voortspruitende uit *welvoegelijkheid*, die geene verdere uitlegging (dan zoo als het schijnt voor de bedoelde schrijvers) noodig heeft."

Wat moet uit het aan de *Amsterdamsche* uit den Haag ter opname toegezonden artikel rezulteeren? Dit: dat de heer Gericke, ter gelegenheid der Septemberfeesten, Brussel verlatende, niets meer of niets minder deed, dan wat »ieder jaar geschied is, zoo lang onze regering bij het Belgische gouvernement een vertegenwoordiger heeft." »Een ieder weet dat." »Aan niemand is het, noch hier noch daar te lande, tot dusverre immer in de gedachte gekomen, daarin iets buitengewoons te vinden."

Het gaan of blijven van onzen gezant te Brussel ter gelegenheid der Septemberfeesten, is noch hier, noch daar te lande in vorige jaren immer opgemerkt geworden. In vorige jaren zijn die feesten aan onze regering niet aanstootelijk toegeschenen. De Belgische regering kon ignoreeren of onze gezant zich, op het oogenblik der feesten, al dan niet te Brussel bevond. Maar dit jaar schijnt er zorg gedragen te zijn, dat de tijdelijke afwezigheid van den heer Gericke niet onopgemerkt bleef, en dat men wist om welke redenen hij zich verwijderde. »Waar is het, dat de heer Gericke bezwaren tegen het vieren dezer feesten heeft aangevoerd en verklaard heeft, wat dan ook zoo geschied is, dat hij last had tijdens de feesten, als protestatie, Brussel en zelfs België te verlaten. Die bezwaren werden ten berde gebracht voor het bezoek van Willem III te Utrecht en gingen gepaard met klachten tegen de Belgische drukpers, onder anderen, zoo men mij op zijn stelligst verzekert, tegen den Rotterdamschen korrespondent der *Emancipation*.... Met volle gewisheid meld ik u, dat er te dien tijde uit den Haag ruim zoo veel klachten kwamen, dan wel uit Parijs." Zoo schreef ons (zie ons laatste Nommer) een van België's scherpziendste politieke mannen, die uitnemend geplaatst is, om te kunnen weten welke, gedurende de laatste maanden, de houding is geweest van onze regering tegenover die van België. Wat aan zijn schrijven, waardoor het artikeltje in de *Amsterdamsche* geheel wordt te niet gedaan, in onze schatting eene nieuwe kracht geeft, is dat het volkomen overeenstemt met alles, wat ons, ook uit andere zeer geloofwaardige bronnen, betreffende de houding door onze regering tegenover die van België, ter kennis is gekomen. Wij zien alzoo geene reden, om aan het schrijven in de *Amsterdamsche* groote waarde te hechten.

De Zaturdag ll door ons medegedeelde korrespondentie uit Antwerpen, van de Septemberfeesten sprekende, zeide o. a. dat »daartegen niet alleen door Hr. Gericke geprotesteerd is geworden," maar dat zij zelfs ten onzent »hooge personaadjen dermate ergeren, dat er, ofschoon voor zoo verre niet op diplomatischen weg, ergens sprake is geweest van het inrichten eens jaarfeests ter verheerlijking van den drie [tien-] daagschen veldtogt."

De eigen dag waarop ons dit berigt uit Antwerpen gewerd, kwam ons het artikel ter hand, waarin de *Grondwet* het al dan niet gepaste bespreekt om, in deze dagen, eene *Vereeniging* tot stand te brengen, als die van *Het Metalen Kruis*, welke zich tot voornaam doel schijnt te stellen »*den Volksgeest uit de dagen van* 1830 *en* 1831" weer op te wekken. Zeer teregt zeide de *Grondwet* dienaangaande het volgende: »De oprigting *thans* van eene zoodanige Vereeniging ... schijnt ons, in allen ernst, toe, op onzen nabuur, België, een zeer ongunstigen indruk te moeten maken; vooral na al hetgeen bekend is omtrent de bedoelingen van Frankrijk en gezegd geworden ten aanzien der betrekkingen tusschen Nederland en België." Wat ons betreft, wij vereenigen ons ten volle met die meening en, daarenboven, achten wij ons, tot het stellen van de vraag geregtigd, of de besprokene *Vereeniging*, uit haar bestaan zelf, geene natuurlijke aanleiding zal nemen ter jaarlijksche »verheerlijking van den tiendaagschen veldtogt?" Welke verwikkelingen, ja zelfs, welke gevaren daaruit kunnen ontstaan, behoeft niet gezegd te worden.

Het gansche artikel door de *Grondwet* aan dit onderwerp gewijd, laten wij thans volgen, daar het, behoudens enkele uitdrukkingen, welke wij liefst vermeden hadden gezien, geheel onze eigene zienswijze terug geeft. Slechts eene enkele plaats laten wij achterwege, die namelijk, waarin de *Grondwet*, uit de cirkulaire van de oprigters der 's Gravenhaagsche Afdeeling van *Het Metalen Kruis*, refereert, met welk oog de oprigting der *Vereeniging* door onzen geeerbiedigden Koning beschouwd wordt. Wij doen dit uit getrouwheid aan den konstitutioneelen stelregel: »*Le roi ne peut pas mal faire.*"

Ziehier het artikel van de *Grondwet*:

»De vereeniging: »*Het Metalen Kruis*" neemt dagelijks in omvang toe. Overal breidt zij hare vertakkingen uit. Het is derhalve welligt niet ongepast, voor een oogenblik, de aandacht op deze vereeniging te vestigen.

»*De Morgenster* zag er in: eene vereeniging ter opwekking van den »ouden Nederlandschen protestantschen geest, *tegenover* het nieuwe verbond (?) tusschen ultramontanen en liberalisten (!!)"

»De oprigters van »*Het Metalen Kruis*" zijn tegen deze uitlegging van *de Morgenster* opgekomen. Zij verklaren, dat de vereeniging volstrekt niet geneigd is, »om tegenover eenig verbond, welk ook, de wapens »*weder* (?) aan te gorden en te strijden." De vereeniging zoekt slechts »*rust en genoegen*, maar daarom ook *eendragt* en *vrede*, het lieve gemeenschappelijke land rond, »*met behoud van den* VOLKSGEEST *uit de dagen van* 1830 »*en* 1831."

»Er bestaat geen enkele reden, waarom wij *de Morgenster* meer zouden gelooven dan de oprigters van »*Het Metalen Kruis*," die dan toch geacht moeten worden het best van den geest en de bedoelingen der nieuwe Vereeniging doordrongen te zijn.

»Dezelfde denkbeelden, als neergelegd zijn in de opene verklaring der Oprigters, vinden wij terug in de circulaire, die eenige heeren uit de residentie thans hebben rondgezonden met het doel, om ook te 's Gravenhage zoodanige vereeniging daar te stellen. »Het doel zal zijn," — aldus leest men in deze circulaire — »om »door alle middelen, binnen het bereik der vereeniging vallende, de herinnering aan de eervolle jaren »1830 en 1831 levendig te houden......"

»Wij huldigen de goede en vaderlandslievende bedoelingen der Oprigters en van al degenen, die zich bij dat doel hebben aangesloten. Er zal wel niemand zijn, die het niet op prijs stelt dat door eene kameraadschappelijke vereeniging de herinnering levendig blijve aan historische feiten, waarin de natie hare glorie ziet.

»Maar wij betwijfelen zeer, of het *tijdstip* voor de oprigting eener zoodanige Vereeniging wel goed is gekozen; of het *hoofddoel*, daarmede beoogd, wel geheel is overeen te brengen met de »*vredelievende* staatkunde", waarvan de Regering dezer dagen, en van de »*wijze staatkunde*", waarvan de Eerste Kamer der Staten-Generaal gewaagde.

»Ware, onmiddellijk *na* den Belgischen strijd, eene vereeniging: »*Het Metalen Kruis*", tot stand gekomen, in haar duurzaam bestaan, ook nu, zou niemand bezwaar hebben gezien; niemand zou daardoor ooit kunnen geacht worden, zich enigermate gekwetst te gevoelen. De oprigting echter *thans* van eene zoodanige vereeniging met het aangekondigde doel, *om den* VOLKSGEEST *uit te dagen van* 1830 *en* 1831" op nieuw op te wekken, schijnt ons, in allen ernst toe, op onzen nabuur, België, een zeer ongunstigen indruk te moeten maken; vooral na al hetgeen bekend is omtrent de bedoelingen van Frankrijk en gezegd geworden ten aanzien der betrekkingen tusschen Nederland en België.

»De oprigting der vereeniging »*Het Metalen Kruis*," onder de tegenwoordige tijdsomstandigheden, heeft — gewis *tegen* de bedoelingen der oprigters — al den schijn van een protest tegen de jaarlijks, in België gevierde September-feesten. In elk geval schijnt de algemeene vertakking der Vereeniging niet eene locale, maar eene nationale kleur aan de zaak te geven, welke, wij vreezen het, welligt in België zoo wel als in Nederland, op nieuw herinneringen zullen opwekken, weinig geschikt om den band van vriendschap tusschen beide natiën nauwer toe te halen of te bevestigen. En evenwel achten wij dit, in deze dagen, zeer noodzakelijk in het belang van het Vaderland.

»Wij zouden, evenzeer als wij toejuichen elke poging om roemrijke historische feiten in den geest der Natie levendig te houden; het diep betreuren, dat de »*volksgeest* uit de dagen van 1830 en 1831" op nieuw werd opgewekt. Die volksgeest was een geest vol gloeijenden haat tegen al wat Belg heette, *destijds* door de omstandigheden gebillijkt, *thans* voorzeker door elk verstandig man onstaatkundig en gevaarlijk geacht. Wij gelooven wel niet, dat het mogelijk zij, dien volksgeest, zonder nadere aanleiding, weder op te wekken; maar wij vreezen toch, dat België niet zonder wrevel de oprigting eener over het geheele land vertakte Vereeniging zal zien, waarvan het hoofddoel — al is 't dan ook onbereikbaar — naar de eigen woorden der oprigters, voor België niet vriendschappelijk gezind is.

»Waren de September-feesten in België niet ingesteld geweest sedert het hartstogtelijke tijdperk van de onafhankelijk-verklaring van dat Land, veilig mag men aannemen, dat België *thans* in geen geval tot de instelling van zoodanige feesten zou besluiten. De Belgische Regering wendt integendeel al het mogelijke aan, om, zoo veel dit bestaanbaar is met het nationaal gevoel, die feesten als het ware te doen effaceren. En nu meenen wij, dat het niet staatkundig, wijs of vredelievend is, om juist in deze dagen eene vereeniging op te rigten als het »*Metalen Kruis*", bij de oprigting

waarvan de onderteekenaars der Haagsche circulaire zelfs van het »op den *vijand* veroverd geschut" gewagen."

Blijkens een advertentie voorkomende in de *Opregte Zaturdagsche Haarlemsche Courant* heeft Jhr. Salvador aan den officier van Justitie te Haarlem aangeklaagd eene gedrukte cirkulaire met gedeeltelijk gedrukte enveloppe, beide door zijne handteekening en zegel gewaarmerkt in dt. 13 Oct. jl., aan hem even als aan andere ingezetenen van Haarlem over den post bezorgd en betreffende eene aanbeveling van den heer generaal-majoor R. F. van Raders. Hij vindt genoemde cirkulaire voor hem en anderen van lasterlijken inhoud; door gemis van handteekening iederen waarborg van goede trouw missende, zonder naam van schrijver, drukker of uitgever verspreid, waarom hij den officier van Justitie uitnoodigt de schuldigen op te sporen en tegen hen de wettig bepaalde straf te requireeren.

Wij lezen in de *Alkmaarsche Courant* van den 5den dezer:

»Den eersten Oktober des avonds ten 9½ ure leed de Vaderlandsche Kunst, de stad onzer inwoning, maar ook vooral zijne nagelatene betrekkingen een gevoelig verlies, door het overlijden van den Heer Pieter Plas, na eene langdurige ongesteldheid, in den nog krachtigen leeftijd van 43½ jaren.

»Door oefening en vlijt had deze Kunstenaar zich een naam verworven in den rei der kunstschilders in ons Vaderland.

»Hij muntte bijzonder uit in het vervaardigen van Landschappen met Vee, en wel bijzonder van Schapen, waarin hij slechts zeldzaam geëvenaard werd; vele zijner stukken waren natuurtafereelen van onzen schoonen duinkant, waardoor hij niet weinig toebragt, om dezen meer bekend te doen worden; terwijl men, zijne schilderij inziende, verrast was, zulke Geldersche gezigten in dit Noord-Holland te kunnen aanwijzen.

»Hij werd den 2den Maart 1810 geboren, en had tot ouders Lourens Plas en Cornelia Berger; tot zijn 24ste jaar was hij in het vaderlijk vak, dat van huis en rijtuigschilder, werkzaam geweest, inmiddels onderrigt in de teekenkunst ontvangende, van den stads-teekenmeester Adrianus de Visser. — In 1835 vestigde hij zich te Hilversum onder de leiding van de heeren J. van Ravenswaaij en W. Bodeman. Na verschillende streken in ons Vaderland en in 1837 met eerstgenoemden meester, Drenthe bezocht te hebben, keerde hij in gezegd jaar naar zijne geboortestad terug, doch begaf zich later tot voortzetting zijner studiën meermalen naar Amsterdam, en verkreeg aldaar, van de Koninklijke Academie van beeldende Kunsten, het diploma van bekwaamheid tot het geven van onderrigt in de teekenkunde.

»Na in 1841 gehuwd te zijn met mejufvrouw Catharina Alida ten Berge, die hem thans met vijf kinderen diep betreurt, vertrok hij in 1846 op aanraden van eenige Haarlemsche schilders naar die stad, waar hij reeds een tijd lang lid van het Schilders Collegie was geweest, doch keerde welhaast na het overlijden zijns vaders naar zijne bejaarde moeder terug.

»In 't gemelde jaar had de kunstminnende Vorst Willem II een schilderij van hem aangekocht, tot groote bevordering van zijnen roem.

»Heden werd zijn stoffelijk overschot ter aarde besteld, en onder eene plegtige treurmuziek, door de leden van het Teeken-gezelschap »*Kunst zij ons doel*", waarvan hij de ijverige Directeur was, grafwaarts gedragen.

»De woorden door zijne vrienden op zijn graf uitgesproken, en voorzeker door velen gehuldigd, getuigden hoeveel in hem als Vader, Echtgenoot, Vriend en Kunstenaar verloren werd."

Voor de Spijskokerij der *Vereeniging van den H. Vincentius*, ter gelegenheid van den [illegible] gezondheids-toestand:

Van den Wel-Eerw. Heer H.	f 10.00
» N. N.	» 3.00
» J. B.	» 2.50
	f 15.50
vorige opgave	» 887.62½
zamen	f 903.12½

Wij hebben onlangs met levendig genoegen melding gemaakt van de ondersteuning, welke de te Rotterdam gevestigde konferentie der *Vereeniging van den H. Vincentius* geniet, opdat zij in staat blijve om, ter gelegenheid van den ook aldaar heerschenden gezondheidstoestand, krachtig mede te werken ter leeniging van den nood der hulpbehoevenden. Het verheugt ons ook thans mede te kunnen berigten, dat haar nog, behalve de reeds vermelde som van f 1228,70½, geworden is eene som van f 211,29, benevens 4 heele en twaalf halve soepkaarten, eenige manskleederen en van mevr. NN. 1 stuk Watertwist lang 101 ellen.

Het Bestuur der *Vereeniging* van deze giften melding makende, voegt daaraan het volgende toe:

»Met dankbaar gevoel voor zooveel vertrouwen, gesteld in hunne handelingen, beijveren zich de leden der *Vereeniging* voortdurend in het vervullen hunner taak: verbetering namelijk van het lot hunner arme medemenschen. Zij rekenen er op, dat hunne Stadgenooten, en vooral thans bij het toenemend duurder worden van de levensmiddelen, niet zullen achterlijk blijven, hun steeds daartoe in staat te stellen, dan ook zullen geene moeiten en opofferingen hun te groot zijn, om aan het in hen gesteld vertrouwen te beantwoorden. Het Bestuur blijft zich volgaarne belasten met de ontvangst der liefdegiften. Eene gesloten bus is steeds aanwezig in het gebouw der *Vereeniging*, wijk 6, N°. 133, in den Oppert."

Tot leden der Staats-kommissie tot onderzoek der rekeningen over het jaar 1852, worden benoemd de heeren: O. B. 't Hooft en Mr. J. S. Lotsij, leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; Mr. J. Dirks en Mr. L. graaf van Heiden Reinestein, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; W. J. Piepers en Mr. E. J. H. Borret, leden van den raad van State, Mr. S. P. van Idsinga en H. L. Fievez, leden van de Algemeene Rekenkamer.

De kommissie zal als sekretaris worden bijgestaan door den heer A. L. Weddik, fungerend sekretaris-generaal bij het Departement van Koloniën.

Z. M. heeft benoemd: tot regter plaatsvervanger bij de arrond.-regtbank te Brielle, Mr. S. H. Leite, procureur te Brielle; tot griffier bij het kantongeregt van den Helder, Mr. D. P. H. Aberson, advokaat te Amsterdam; tot plaatsvervanger-kantonregter te Haarlem, Mr. F. L. Kist, procureur te Haarlem; tot plaatsvervangend kantonregter te Gorinchem, Mr. W. M. van Haeften, van Sliedrecht; tot kantonregter te Schoonhoven, Mr. L. Sjingeland, plaatsvervangend kantonregter aldaar; en tot griffier bij het kantongeregt van Nijkerk, Mr. G. Hoefhamer, advokaat te Elburg.

Z. M. heeft O. W. v. Hoorn, op verzoek eervol ontslag verleend als ontv. der dir. bel., met aanspraak op pensioen.

Bij de centrale cholera-kommissie zijn op 15 Oktober aangegeven 19 personen, waarvan in het hospitaal zijn opgenomen 4, overleden 7; in het hospitaal geene, doch uitgegaan 2, blijven aldaar nog 22 personen in behandeling.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam, zijn aangegeven op 15 Oktober: 9 cholera-lijders, 1 hersteld en 3 overledenen.

Te Gouda zijn van 12 tot 15 Okt. aangegeven 4 lijders, overleden 4, hersteld 6; in behandeling gebleven 19 personen.

Te Woerden heeft zich een cholera-geval voorgedaan. De lijder is na eenige uren bezweken.

Wij vernemen nader, zegt de *Prov. Drentsche Courant*, dat de heer Mr. L. graaf van Heiden Reinestein, hoewel ook overhellende naar het gevoelen, dat hij, ten gevolge van zijne herbenoeming als kantonregter, zich aan eene herkiezing als lid der Tweede Kamer zal moeten onderwerpen, echter aan den president dier Kamer heeft verzocht, om over dit punt eene beslissing der Kamer uit te lokken.

De kommissie uit het Prov. geregtshof in Zuid-Holland, zamengesteld uit de raadsheeren Mr. de Bordes en Beels, benevens den heer prok.-generaal bij gemeld geregtshof, belast met het afnemen van het examen der adspiranten voor het notariaat, zal tot dat einde den 17 November aanst. zitting houden in een der lokalen van dat Prov. Geregtshof. Die kommissie herinnert tevens de adspiranten, dat al de stukken, daartoe benoodigd postvrij aan den heer Griffier alhier, moeten worden toegezonden.

In den loop der gepasseerde week heeft te Zutphen weder gecirculeerd en is werkelijk in betaling uitgegeven een briefje of annonce-biljet, [illegible] dun papier, gelijksoortig als dat van bankpapier, [illegible] maat zeer veel overeenkomst hebbende met eene gewone banknoot en wel zoodanig dat aan onergdenkenden; of wel aan iemand, die hetzelve gelijktijdig met banknoten ontving, gemakkelijk het verschil zou kunnen ontgaan. De ambtenaren van policie, vooral ten platten lande, worden verzocht zoo veel doenlijk toe te zien, ten einde mogelijk bedrog voor te komen. (*Pol. blad.*)

'S GRAVENHAGE, 16 Okt. In de residentie is aangekomen en aan het hôtel *Fuhri*, afgestapt don G. Barrios, generaal van de republiek San-Miguel.

— Z. M. heeft gisteren op het Loo in een afscheidsgehoor ontvangen den heer Georges Folsom, voormalig zaakgelastigde van de Vereenigde Staten bij het Nederl. Hof.

— Z. D. H. de hertog Bernard van Saxen-Weimar Eisenach, is heden uit de residentie naar Weimar vertrokken, van waar Z. D. H. naar de residentie zal terugkeeren, om zich met der woon alhier te komen vestigen.

Dezer dagen zijn te Batavia in het openbaar verkocht 79⁵/₁₂ realen stofgoud, afkomstig van Borneo. De geheele hoeveelheid heeft opgebragt eene som van f 2,955.29, of gemiddeld f 37.43½ per reaal. Dat is f 1.13½ per reaal minder dan de prijs, welke bij de voorlaatste veiling, in Mei 1852, is besteed.

— In de residentie Batavia (wester-, zuider- en oosterkwartier), hebben zich in het laatst der maand Junij weder eenige gevallen van cholera voorgedaan.

— In de residentie Kedirie heerschen kwaadaardige koortsen, die vooral onder de Chinezen vele slagtoffers maken. In de residentie Soerabaya kwamen insgelijks vele koortszieken voor, die echter niet kwaadaardig zijn en aan veelvuldige overstroomingen worden toegeschreven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Oktober. Algemeen heeft zich het gerucht verspreid dat er bevel is gezonden naar Marseille om dadelijk zes fregatten uit te rusten, en de *Constitutionel* beweert dat die fregatten bestemd zijn om troepen te transporteren naar de Dardanellen.

De paketboot *Cairo*, die den 3 dezer van Konstantinopel is gezeild, heeft de Fransch-Engelsche vloot die voor Besika vereenigd lag, ontmoet, haar koers zettende naar Konstantinopel.

— Het is thans zeker dat het Turksche oorlogs-manifest den 3 Oktober is uitgevaardigd en er kennis van gegeven is aan de buitenlandsche gezanten. Het blijkt thans als stellig te kunnen worden aangenomen, dat de tijd binnen welke de Russen de Donau-vorstendommen moeten verlaten, is vastgesteld op vijftien dagen.

Bijaldien de Russen het niet wagen den Donau over te steken, schijnt het dat Omer Pacha den aanval niet zal doen, maar dat de vijandelijkheden een begin zullen nemen aan de Aziatische zijde.

Van eenige aanzienlijke Turken heeft de Divan een aanbod gekregen om, zoolang als de veldtogt zal duren, op hunne kosten 30,000 man onder de wapenen te houden.

— Volgens den *Moniteur* hebben de rijksinkomsten voor het derde kwartaal van 1853 de uitgaven overtroffen.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Okt. Te midden van al de oorlogsgeruchten uit het Oosten heeft het vredes-kongres Woensdag ll. zijne zittingen te Edinburg geopend, en Donderdag daaropvolgende weder gesloten. Natuurlijk is de Oostersche quæstie lang en breed besproken, doch geene der redevoeringen heeft iets bijzonders opgeleverd. Maar des avonds, heeft er eene meeting plaats gehad, en alstoen heeft men aan het publiek de door de vergadering genomen besluiten voorgesteld. De heeren Cobden en Bright hebben alstoen hunne leer verdedigd. De beroemde admiraal, sir C. Napier is bij deze meeting tegenwoordig geweest en heeft onder uitbundige toejuiching de beginselen van de vrienden des vredes bestreden, met deze uitkomst, dat de vrienden zelven de woorden van den heldhaftigen officier der Britsche zeemagt dapper hebben toegejuicht.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 12 Okt. Het leger zal bij keizerlijk besluit eene vermindering ondergaan van 130 à 140,000 man, en een winst voor den Staat opleveren van 25 a 30 millioenen florijnen.

De *Oost. Corr.* ontkent niet dat de oorlog tusschen Rusland en Turkije staat uit te breken, doch het blad geeft evenwel de hoop niet op, dat er door bemiddeling der mogendheden nog eene vredelievende oplossing der Oostersche aangelegenheden van verwacht worden.

— Naar men wil heeft de Oostenrijksche gezant bij den Sultan een verzoek ingediend tegen het opnemen in het Turksche leger van staatkundige uitgewekenen en ten antwoord ontvangen dat de Sultan, zoolang hij rekenen kon op de westersche mogendheden, zulks niet zou geschieden; maar dat hij, overgelaten aan zich zelven, het aanbod der uitgewekenen zou aannemen.

— Het blijkt thans dat het berigt onwaar is, 't welk verzekerde dat de onderkoning van Egypte het verbod van uitvoer van granen, tot 30 November zou hebben opgeschort. Tijdingen uit Alexandrië dd. 3 Oktober spreken er van, en melden alleen dat de onderkoning thans in de woestijn zwerft om een onderaardsche waterbron op te sporen.

BELGIE.

BRUSSEL, 16 Oktober. De Koning benevens de gansche vorstelijke familie vertrekken Vrijdag naar Ostende, vanwaar zij met eene stoomboot der Belgische marine zich naar Engeland zullen begeven.

Het doel van deze reis der koninklijke familie is om de hertogin van Brabant aan Koningin Victoria voor te stellen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 17 Oktober.

BEVALLEN (14 Okt.): E. C. van Nieuwenhuyse, geb. Gerrits, Z. - I. C. Forceville, geb. Bosch, D.

OVERLEDEN (13 Okt.): G. G. Ruppert, 68 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		15 OKT. 4½ u. gebl.	17 OKT. 4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	61½	61 5/16 a	61⅜	61 5/16
Dito Dito	3 »	74¾	74		
Dito Dito	4 »	93¼	93	93⅛	93 1/16
O. I. Leening 1844	4 »	93⅛	93 1/16		
Amortis. Syndic.	3½ »	92⅝			
Handel-Maatschappij	4½ »	125			
Aand. Rijn-Spoorweg.	» »				
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien	» »				
BELGIË, Obligatien 1844	» »				
Cert. bij de Belg. Bank.	2½ »				
Dito bij Rotsch. en Volksv	» »	50¾			
FRANKRIJK, Obligatien	3 »				
SPANJE Nieuwe	1 »	21 9/16	21½	21 9/16	
Dito	3 »	45⅝			
Dito Binnenl. à 6/m.	» »	41⅛	41		
Coup. Bewijzen.		5 1/16	5¼	5 3/16	
Amortisable Schuld	»		4 13/16		
PORTUGAL te Londen	5 »	37 13/16	37¾	37 13/16	
Dito uitgestelde	»				
RUSL. bij Hope 1798 en 1816	5 »	106¼	106		
Dito dito 1828 en 1829	» »	105½			
Cert. bij d°. 1831 en 1833	» »		96		
Dito	4½ »	96	95½	95¾	
Dito bij Hope	4 »		9[illegible]		
Dito bij Stieglitz en C°.	» »	89⅛	89		
Dito bij id. 5de Serie	4 »				
Cert. te Hamburg	5 »				
Inschrijving in Assignat.	6 »				
Cert. van dito	» »				
POLEN, Certifikaten	4 »				
Dito Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën					
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	78½	77½		
Dito 1852	» »				
Dito 1847	2½ »	40 5/16	39⅞		
Dito 1851	2½ »	40⅜	39⅝		
Dito 1849	5 »	90⅝	90¼	90½	90⅜
Ween. Bank bij Goll en C°.	»				
Dito	4 »				
Letter B	5 »	90⅝	90¼	90½	90⅜
Aand. met Loting fl.500	f				
Nieuwe dito » 250	»				
NAPELS, Cert. Lam. en Bouwer	5 pCt.				
BRAZILIË te Londen 1824	5 »				
Dito Leening 1843	5 »				
PERU	4½ »	71	71		
MEXICO Nieuwe	3 »		23⅛		
VENEZUELA à £ 100	3½ »	33			
GRANADA à £ 100	2 »				
Dito Uitgestelde		8⅜	8¼		
ECUADOR à £ 100	»	3 13/16	4		

Mexiko onbepaalde 22 13/16.

Bij flaauwe markt waren handel en variatie heden hoogt onbeduidend.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 3 pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55 11/16	Livorno	2/m.	f 89
»	zigt	» 56 1/16	Napels	»	» 84½
Bordeaux	2/m.	» 55⅛	Petersburg	»	» 1.86
»	½/m.	» 55¾	Weenen	6/w.	» 31¼
Madrid	3/m.	» 244	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	»	» 244	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 241	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 242	»	zigt	» 35⅝
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11,67½
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,80
Genua	2/m.	» 46	Rotterdam	»	½

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 16 Okt. Belg. leen. 2½ pc. —, 1840, 1842 4½ pc. 95¼; 1852 —; Spanje 1—3 pc. 21 [illegible]; Binnenl. 3 pc. 40[illegible]; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 81¼.

PARIJS, 15 Okt. Fransche 3 pc. 72,80; id. 4½ pc. 99,70; Bank-[illegible] 2800,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. 97; 2½ pc. [illegible] Napels 5 pc. —,—; Spanje 1—3 pc. 45¾; Buitenl. [illegible] Binnenl. 3 pc. —; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. [illegible] Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. 94¾; Rusland 4½ pc. [illegible] Metall. 5 pc. —.

MADRID, [illegible] 3 pc. 42⅝; 1—3 pc. 22⅞; Cert. Coup. —; Bank [illegible]

LONDEN, 15 Okt. [illegible] 91[illegible] a 91⅞; op tijd 91¾ a 91⅞; Braz. 97 a 99; 1829/39 [illegible] 94 a 96; Den. 3 pc. 81 a 83; 5 pc. 102 a 104; [illegible] Gren. 20½ a 21½; Uitgest. 8¼ a 8½; Mexiko Nieuwe [illegible] Peru 4½ pc. N. 71 a 73; Uitgest. 50 a 52; Rusl. [illegible] 113; (C.) 4½ pc. 97 a 97½; Portugal 5 pc. — a [illegible] 4[illegible]; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 21½ a 21¾; 3 pc. [illegible] 45; Coup. cert. 5 a 5½; Passive 4½ a 4¾; Holl. 2½ pc. 62[illegible] a 63; id. 4 pc. 93½ a 94; Venez. 33 a 35; Uitg. 13 a 15[illegible] Wissel op Amsterdam f —.—; Grieken 1824 — a —; 1825 —.

WEENEN, 15 Okt. Met. 5 pc. 91⅜; Bank-Aktien 1296; Loten fl. 250 —; Wissel op Londen 10.59; Zilver 12.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 17 Oktober. Tarwe en Rogge alleen bij kleinigheden aan cons. verkocht, als van Tarwe: 128 ℔ b. Pools. f 445; 130 ℔ dito f 455; 134 ℔ Kubanka f 400.

Van Rogge: 122 ℔ jar. Odessa f 288; 114, 117 ℔ o. Gedroogde f 263, g 273.

Garst en Boekweit merkelijk lager: 114 ℔ Deens. Garst f 255, f 260; 123 ℔ Gordijker Boekweit f 235; 120, 122, 123 ℔ Holsteinsche f 246, f 252, f 255.

Tegen Woensdag zijn in veiling aangeslagen c. 74 Lt. beschadigde Triester Rogge 104 a 106 ℔.

Op 9 vaten Olie in April ek. 73, Dec. 72 £. *Raapolie* op 6/w. f 38¾, Vliegend f 37½; 1°. Mei ek. f 40¼. Nov. f 37⅝, ½; Dec. f 38⅜. *Lijnolie* op 6/w. f 30¾; Vliegend f 29¾. *Hennepolie* op 6/w. f 40¾; Vliegend f 39½.

LONDEN, 15 Okt. SUIKER. *Ruwe.* Voor Vreemde soorten en vooral zeilende ladingen werden de volle prijzen betaald. — *Geraffineerd.* Crushed met weinig zaken en iets flaauwere prijzen.

KOFFIJ. Ceylon Native met meer handel tot 46 a 46 s. 6 d. voor goed ordinair. Plantage en kleurige soorten iets hooger.

THEE iets beter. Congo, gemeen 11 a 11¼ d., fijne nieuwe soorten met 2 s. 5 d. a 2 s. 6 d. betaald.

RIJST wordt iets lager afgegeven.

SPECERIJEN. *Notenmuskaat* met geregelde vraag tot ferme prijzen. *Foelij* zeer gezocht tot de volle prijzen.

GEDROOGDE FRUITEN. *Krenten* met beperkte vraag en staande prijzen. — *Rozijn.* Smirna 42 a 47 s., zwart 33 a 44 s. na kwaliteit. — TALK zeer vast. Petersburger 58 a 59 s.

GRAANMARKT. *Tarwe* zeer stil en wordt onder de hand iets lager afgegeven. *Haver* 1 s. lager met grooten voorraad. — *Gerst* zonder kooplust.

VEEMARKT met groote aanvoeren en weinig vraag. *Runderen* 2 a 4 d. *Schapen* en *Kalveren* 4 d. lager. *Varkens* prijshoudend — BOTER met meerdere zaken tot eene kleine verlaging. Vriessche Superieur 102 a 106 s., mindere 90 a 96 s.; Zwolsche 94 a 98 s.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 17 Okt. De Nederlandsche kof Hinderika Annechiena, kapt. H. K. de Boer, van Dantzig met tarwe herwaarts gedestineerd, is, volgens brief van Delfzijl van den 15 dezer, den 11 dito, op 55° 38' N. Breedte en 7° 15' W. Lengte, in zinkenden staat door het volk verlaten, dat door kapt. T. J. Middel, voerende het schip Bouwina, gered en te Delfzijl aangebragt is.

VALPARAISO, 31 Augustus. Eene Nederlandsche bark, bestemd naar California, met verlies van bezaansmast, koers zeilende naar Rio de Janeiro, is bij de Falkland eilanden gepraaid.

NYEKJOBING, 10 Oktober. De Nederlandsche kof Karsiena, kapt. Waterborg, van Dantzig met Tarwe naar Rotterdam, is gisteren nacht bij Bolo gestrand, doch het volk gered; men hoopt de lading te kunnen bergen en het schip af te brengen.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 16 Okt. H. Browning, Bahiana, Bahia. - T. Meijer, Activo, Havana. - J. Stibolt, Andreas, Odessa.

HELVOET, 16 Okt. J. Valkenier, Koophandel, Nickerie. - G. van der Borden, Fortuna, Lissabon.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 28en Sept. op 43° 1[illegible]' N. Br., 10° 52' W. L. Dantel, kapt. van der Have, van Amst. naar Konstantinopel.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 17 Oktober in lading naar:

Keulen	A. Muske, Geertruid.
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung.
Urdingen & Ruhort	B. Brinkamp, Twee Gebroeders.
Mainz	J. Leijdekker, Mainz N°. 7.
Ludwighaven, Manheim & Heilbron	J. G. Fenster, Mein Vergnugen.
Rijnhoogte.	KEULEN 15 Okt. 7 vt. 4 dm.

Dussen, 15 Oktober 1853.

Door den onverwachten watervloed van den 26sten September jl. is, zooals door de nieuwsbladeren reeds vermeld werd, in ons vaderland groote schade veroorzaakt, terwijl menig gezin ten gevolge dier ramp het verlies van dierbare betrekkingen te betreuren had.

Vooral in de gemeente Dussen waren de gevolgen deerniswaardig; zonder te gewagen van het verlies van vee en veldvruchten, werden vele woningen van behoeftige ingezetenen deels geheel weggespoeld, deels door de golven zoodanig beschadigd, dat zij schier onbewoonbaar zijn, zoodat onderscheidene huisgezinnen bij anderen hunnen toevlugt hebben moeten nemen.

De ondergeteekenden durven een beroep te doen op de van ouds bekende menschlievendheid der Nederlanders, hunne medewerking verzoekende om ongelukkigen, die van alles beroofd zijn, huisvesting te bezorgen.

Iedere bijdrage zal door hen met dankbaarheid worden ontvangen, terwijl de ontvangst door middel der nieuwsbladeren zal worden bekend gemaakt.

Burgemeester en Wethouders der gemeente Dussen,

[illegible] TESPRANGES, Voorzitter.
[illegible] VAN HONSEWIJK: Weth.

ADVERTENTIEN.

(3372) De ondergeteekende acht het betamelijk te verklaren dat hij de Kandidatuur voor het Lidmaatschap der Tweede Kamer, welke hem door meerdere kiezers in het District *Haarlem* is aangeboden, heeft aangenomen.

H. A. A. XAN BERKEL.

DELFT, 17 Oct, 1853.

(3369) Aan mijne MEDEKIEZERS in het Hoofdkiesdistrikt *HAARLEM*, waartoe behooren: *Haarlem*, *Sloten*, *Katwijk* en *Polaren*, *Voorhout*, *Noordwijk*, *Noordwijkerhout*, *Hilleyom*, *Lisse*, *Heemstede*, *Berkenroode*, *Bennebroek*, *Bloemendaal*, *Zandvoort*, *Spaarndam*, *Spaarnwoude*, *Schoten*, *Zuid-Schalkwijk* en *Haarlemmerliede*.

»De publieke zaak wil publiek werden behandeld."

Eenige staatkundige vrienden verlangen van mij de driedubbele verklaring of ik, bij eene eventuëele benoeming het Lidmaatschap der Tweede Kamer zal aanvaarden; of ik mijne betrekking tot den Gemeente-Raad van Haarlem zal behouden; hoe ik oordeel over de aanbeveling van de HH. DE BRUYN KOPS, LEON, HEEMSKERK, VAN BERKEL, GEVERS DEYNOOT, VAN DER TUUK VAN RADERS, enz. enz. die alle *buiten* ons distrikt behooren.

Gaarne herhaal ik mijne reeds vroeger gedane verklaring, bij eene eventuële benoeming tot Lid der Tweede Kamer, die betrekking te zullen aanvaarden tot het helpen bevorderen van eene *krachtige*, *eerlijke* en *bekrompene* toepassing onzer Staatswetten, in het waarachtig belang van NEDERLAND en ORANJE.

De betrekking tot den Gemeente raad van HAARLEM zal ik behouden.

De personen hierboven genoemd, hoe achtenswaardig eenige hunner ook in vele opzigten zijn mogen, handelen, naar mijne gemoedelijke overtuiging, noch in het belang des Vaderlands, noch in dat van hun staatkundig karakter, met zich in een Distrikt, waar zij *niet* te huis behooren, langs allerlei wegen te laten aanbevelen en hierdoor den zege te belemmeren van het CONSTITUTIONNEEL BEGINSEL, waarvoor ik met eenigen goeden uitslag en niet zonder zelfverloochening, sedert geruimen tijd heb mogen strijden.

Het zijn geene goede burgers of vaderlanders, die om aan eene *eerlijke* nederlaag te ontkomen, [illegible] troepen in den lande halen.

MEDEKIEZERS! Wilt gij dus een waarlijk constitutionnele overwinning helpen behalen, van *openbaarheid* en *kordaatheid* op *duisternis* en *kuiperij*, laat u dan onder geen voorwendsel hoegenaamd, tot *verdeeling* en *versnippering*, tot *verbrokkeling* van stemmen misleiden en vereenigt uwe krachten op uwen HAARLEMSCHE KANDIDAAT.

Jhr. M. SALVADOR.

HAARLEM, 15 October 1853.

(3370) Op eene Fransche School verlangt men een R. K. SECONDANT, [illegible] derden rang, [illegible] in staat de Fransche Taal te helpen onderwijzen, tegen een behoorlijk salaris, kost, inwoning enz. Adres *franco* letter A, bij de Gebr. VAN LANGENHUYSEN te *'s Gravenhage*.

Er wordt ten spoedigste gevraagd een APOTHEKERS Leerling of iemand, eenigen tijd bij het vak werkzaam geweest zijnde, liefst van de R. C. Godsdienst. Adres met *franco* brieven onder letter S. bij de Gebr. VAN LANGENHUYSEN te *'s Gravenhage*. (3371)

VORMPLATEN.

Heden zien het licht geheel Nieuwe en Goedkoope Soorten van VORMPLATEN, met de grootste zorg bewerkt, onder toezigt van eenige Heeren Geestelijken.

Modellen met opgave van prijs zijn op *franco* aanvrage te verkrijgen bij den Uitgever

A. A. NUNNINK,
te *'s Hage*.

(3367)

Salles d'Asile pour l'Enfance.

COLLECTIONS D'IMAGES, INSTRUCTIVES ET AMUSANTES.

ANIMAUX DOMESTIQUES	10 images.
ANIMAUX SAUVAGES	10 "
HISTOIRE DE JESUS CHRIST	12 "
RECITS MORAUX	18 "

Pour chaque collection se trouve un Livre d'Explication.
En vente chez C. L. VAN LANGENHUYSEN, Libraire, Amsterdam.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.